

др Мирјана КНЕЖЕВИЋ
доцент Економског факултета Универзитета у Крагујевцу

ОДГОВОРНОСТ ЗА ИСПУЊЕЊЕ УГОВОРА ЗАКЉУЧЕНИХ ЕЛЕКТРОНСКИМ ПУТЕМ

Резиме

У раду се размајрају неке карактеристике њравних односа који се јављају код ујовора закључених елекџронским љушем. Ауџор љокушава да исџакне недосџајак љравне рејулаџиве у елекџронском љословању уоџише, као и у елекџронској џрџовини кроз љриказ љосџојеђеџе решења у међународном и домаћем љраву. Уџоредноџравна анализа националних љроџиса који рејулишу ову маџерију указује на љосџојање великих разлика код мноџих љравних љиџања. Из џиџ разлоџа, ауџор указује на значај уједначеноџ рејулисања љојединих љиџања као џиџо су одџоворносџи уџоворних сџрана у љојединим фазама закључења Е-ујовора, и љиџање закључење и исџуњења Е-ујовора.

Кључне речи: *Е-џрџовина, Е-леџслаџива, одџоворносџи ујоворних сџрана, закључење Е-ујовора.*

I Нормативно уређење Е-трговине

Електронско пословање заузима значајно место у међународној трговини, где су се током времена јавили разни проблеми међу којима и недостатак правне регулативе. Из тих разлога многобројне владине и невладине међународне организације приступају целокупној или делимичној хармонизацији правила која се односе на Е-трговину. Упоредноправном анализом се закључује да не постоје веће државе у све-

ту које нису усвојиле посебан закон којим се регулише Е-пословање и уједно омогућава компанијама да у правним оквирима закључују Е-уговоре.

ЕУ је започела нормативно уређење Е-трговине још 1997. године доношењем акта под називом „*A European initiative in Electronic Commerce*“. Од тада неколико легислативних инструмената је усвојено у намери да се направи погодна клима за Е-трговину. Најважнија је *E-Commerce* директива из јуна 2000. године.¹ Усвајање ове Директиве изазвало је лавину легислативне активности. Донете су директиве за дистанциону продају,² за приватност,³ за приватност и електронске комуникацијске мреже и услуге,⁴ и за електронски потпис.⁵

Европска комисија се определила да заштити одређене аспекте ауторских и сродних права у информатичком пословању, уређујући их као као допуну постојеће легислативе у већ уређеним правним односима. Из тих разлога настаје Директива из 1991. године која се односи на заштиту компјутерских програма, познатија као „софтверска директива“. У активностима које су као последица уређења постављених питања, настају прописи за електронско плаћање за јавне набавке, као и многе иницијативе за даље уређење Е-пословања. Међу њима издваја се иницијатива за стандардизацију европског електронског потписа из 2001. године и иницијатива за имплементирање у домену ЕУ који се односи на европске компаније.

Поред тога покрећу се многи европски пројекти који се баве правним питањима из области Е-уговарања, као што су европски пројекат *elegal* и *alive* пројекат из 2003. године. *Elegal* пројекат се бавио подршком у процесу уговарања електронским путем, тј. информатичком технологијом зато што се *alive* пројекат бавио са правним питањима повезаним са виртуелним пословањем (*Virtual Enterprises-VE*). Такође, као један од важнијих европских пројеката везаних за Е-уговарање је *cosmos* пројекат, намењен за развој интернет платформе којим је представљен модел уговора који пружа комплетност а истовремено избегава опасност од великог детаљисања.

Генерално посматрано, легислатива ЕУ повезана са Е-трговином може да се подели у три основне групе: ИТК (информатичко-комуни-

1 Directive 2000/31/EC of the European Parliament and of the Council of 8 June 2000 on Certain Legal Aspects of Information Society Services, in particular electronic commerce in the Internal Market, *OJ L 178*, 17-07-2000 (у тексту *E-Commerce* Директива из 2000).

2 Directive 97/7/EC.

3 Directive 95/46/EC.

4 Directive 97/66/EC.

5 Directive 1999/93/EC.

кацијска технологија) регулатива, Е-бизнис и интелектуална својина. Карактеристике ове правне регулативе су: обавезност, успостављање минимума заједничке садржине, хоризонтално дејство и слобода у избору метода усаглашавања.

Документ УНЦИТРАЛ-а новијег датума који је у великој мери инкорпорисан у многа национална законодавства је Конвенција УН о употреби електронске комуникације у међународним уговорима из 2005. године. Конвенција се примењује на електронске комуникације у току сачињавања или испуњења уговора између уговорних страна које имају седишта у различитим државама, као и на уговоре закључене у вези ствари намењених за личну употребу, ствари којима се тргује на берзи, банкарска плаћања, менице, цесије и слично. Конвенција даје дефиницију појмова: комуникација (укључивање и понуда и прихватање понуде), електронска комуникација, електронска порука, одашиљач електронске поруке прималац поруке (*Adresse*), информатички систем, аутоматизован систем порука (*Automated message system*) регистровано пословно седиште и др. Конвенција садржи и правила о потпису, форми и чувању података у оригиналњ форми и др.

У ранијој активности УНИЦИТРАЛ-а издвајамо као међународне правне изворе у области Е-трговине модел Закона о Е-трговини и модел Закона о електронском потпису из 1996. године, Конвенцију УН о употреби електронске комуникације у међународним уговорима из 2005. године.⁶ Затим, Конвенцију УН о независним гаранцијама и документарним акредитивима из 1995. године.⁷ Најновији документ УНЦИТРАЛ-а који уређује Е-трговину је *Promoting Confidence in Electronic Authentication and Signature Methods (UN Vienna 2009)* која се односи на материју аутентификације (потврђивање веродостојности, верификације) електронског потписа, иако појам аутентификације у ширем смислу значи обезбеђивање аутора одређене поруке, тако и интегритета саме информације. Овај документ између осталог регулише питање прекомерне употребе електронског потписа и методе верификације и аутентификације укључујући и међународни утицај на националне законе.

Активности међународних организација у области регулисања Е-трговине су биле бројне. Светска трговинска организација је још 1998. године усвојила радни програм Е-трговине, са циљем да се испитају делатности повезане са трговином у глобалним оквирима. Тако је извршена анализа Е-трговине и утицаја интернет уговора на ГАТТ или TRIPS инструменте. Међународна трговинска комора са седиштем у Паризу

6 United Nations Convention on the Use Contracts 2005.

7 UN Conventions on Independent Guarantees and Standby Letters of Credit 1995.

донела је низ докумената који утичу или се односе на Е-пословање. Извршене су измене INCOTERMS-а сагласно појави Е-трговине, затим Водич за Е-уговарање са МТК условима и терминима од 2004. године, који имају за циљ правну сигурност уговора закључених путем електронских средстава.⁸ Поред ових докумената, издвајају се и Једнообразна правила и обичаји за документарни акредитив из 2002. године⁹ који регулише питања електронских документарних акредитива и свих електронских докумената који се издају као подршка акредитиву, као и њихов однос са традиционалним правним правилима. Једна од новијих иницијатива МТК је и иницијатива „*netcase*“ која је повезана са побољшањем услуга везаних са Правилима арбитраже из 1998. године. *Netcase* је искључиво повезана са међународним трговинским судом МТК. *Netcase* треба да појасни комуникацију помоћу страна инволвираних у арбитражном поступку преко сачињавања безбедног интернета за сваки арбитражни случај. МТК је од 2001. године покренула иницијативу за могуће измене Римске Конвенције за меродавно право и евентуалне ефекте Е-трговине. Са овом иницијативом се предлаже да се на Е-деликте примењује право државе пријема а не земље порекла. Указује се на дејство права државе порекла на међународну трговину.

У међународном саобраћајном праву, где је процес унификације достигла завидни ниво, у области Е-пословања су донети многа документи. По значају се издвајају Правила за електронски коносман,¹⁰ издат од стране Међународног поморског комитета.

II Појам Е-трговине

Појам Е-трговине није униформно дефинисан из разлога што многи правни теоретичари сматрају да нема потребе за посебном дефиницијом једног оваквог опште прихваћеног термина.

Светска трговинска организација дефинише Е-трговину као производњу, дистрибуцију, маркетинг, поруџбине или испоруку ствари и услуга путем електронских медија. УНЦИТРАЛ одређује Е-трговину на идентичан начин.¹¹ *Уопште посматрано, Е-трговина као гео елек-*

8 ICC guide for E-Contracting.

9 Uniform Customs and Practice for Documentary Credits –UCP.

10 Ruled for Electronic Bills of Lading 1998. Економска комисија за Европу RG 4. (CE-FACT) – United Nations Centre for Trade Facilitation and Electronic Business– Recommendation 25– use of the UN electronic Data Interchange for Administration, Commerce and Transport (05.07.2000 – UN/EDIFACT).

11 Е-трговина је било која производња, дистрибуција, маркетинг, поруџбина, или испорука ствари и услуга путем електронских медија, или било која информација која садржи податке употребљене у комерцијалне сврхе.

ѿронској ѿпословања ѿредставља било коју трансакцију преко рачунарске мреже, која укључује пренос власништва или права за коришћење роба или услуга. Трансакција се извршава у оквиру изабраног процеса е-пословања (на пример, процес продаје) и сматра се комплетном (завршеном) након сагласности између купца и продавца о коришћењу роба или услуга. Наравно, трансакција може али не мора да буде новчано изражена (на пример, бесплатан софтер).¹²

Закон о електронској трговини Републике Србије дефинише електронску трговину робом и услугама као даљинску трговину у смислу закона којим се уређује трговина.¹³

Е-трговина примарно се састоји од дистрибуирања, куповине, продаје, маркетинга и сервисирања производа и услуга путем електронских система као што је Интернет и друге компјутерске мреже. Такође укључује и електронски трансфер новца, управљање ланцем снабдевања, е-маркетинг, електронску размену података и аутоматске системе за сакупљање података.

Ужа дефиниција Е-трговине обухвата куповину и продају робе, услуга и информација путем мреже. То значи да је електронска трговина концепт који описује процесе куповине и продаје, односно размену производа, услуга и информација путем компјутерских мрежа укључујући и Интернет. За разлику од традиционалног тржишта, електронско тржиште има неутралну посредничку улогу између купца и продавца и обавља услуге обема странама у трансакцијама.

Појам Е-трговине се користи да означи комерцијалну употребу интернета или употребу ICT (информацијско комуникацијске технологије), преко које комуникацирају пословни субјекти са својим потенцијалним пословним партнерима или потенцијалним потрошачима.

Иако се у почетку сматрало да нема неких посебних разлика између традиционалног и Е-уговарања, ипак се показало да су стандарди Е-пословања и сложенији и строжи од традиционалних. Сама појава Е-уговарања преко новог медијума – Интернета имала је за циљ да олакша трговину, с тим да таква промена ипак не значи мењање до

12 Примери трансакција Е-трговине су: индивидуална куповина књига на Интернету, резервација хотелске собе за запослене из неке организације преко Интернета, бесплатно позивање телефонског броја и наручивање неког производа преко интерактивног телефонског система продавца, организација купује канцеларијску опрему онлајн или преко електронске аукције, производни погон у организацији наручује електронске компоненте из другог организационог дела у оквиру организације користећи Интернет, корисник повлачи новац из банкомата (*Automatic Teller Machine*).

13 Закон о електронској трговини (*Службени гласник РС*, бр. 41/2009), чл. 4.

краја и у потпуности начина уговарања, јер ипак неке ствари морају да се изврше традиционално (нпр. да се роба испоручи купцу физичком предајом). Поред других схватања сама техника закључења Е-уговора је специфична, као медиј на коме се манифестује воља за закључење уговора (електронска порука, е-потпис, е-печат правног лица). Зато су Е-уговори подложни хакерству (пробијању личних података), ауторска права се често повређују, моменат закључења уговора се различито одређује у односу на разлике теорије које важе за овај моменат и правни режим који за њега важи. Занимљив је приступ који имају тзв. *just-in-time contracting* којим се уводи могућност за одређење момената настанка уговора, тако што је дата могућност за узимање последњег могућег момента и на тај начин се омогућава странкама да благовремено реагују на тренутну тржишну динамику. Код Е-уговора једно је закључење уговора а друго је њихово испуњење. Ово посебно важи за случај када се као уговорне стране појаве једна која има седиште у држави са развијеним Е-пословањем и друга, која има седиште у држави где је Е-пословање тек у повоју. У том случају се препоручује да се Е-уговор потврди и у писменој форми.¹⁴

Е-легислатива је нормативно уређење специфичности информативно комуникацијске технологије и утицаја које ова легислатива врши на постојеће правне институте и правне гране. Сматра се да Е-уговарање треба да помогне преко употребе информатичке технологије, побољшању ефикасности хартијског тј. папиролошког уговарања. Традиционално, већина националних законодавстава захтева да трговински уговори буду у писменој форми (у хартији) било да је та форма *ad probationem* или *ad solemnitatem*, и то са обавезним потписом са традиционалним мастилом. Међутим, нови закони који се односе на Е-уговоре и Е-потпис дозвољавају одступање од ове класичне форме и захтевају савремену форму коју захтева ново пословање, нове и другачије потписе. Али сама садржина таквог пословања се не разликује од традиционалног, тако да се не иде предалеко од традиционалног схватања уговора.

Као и већина земаља и Република Србија има посебну стратегију у области Е-трговине и уговарања. У Србији је усвојена Стратегија развоја информационог друштва још 2006. године, а стратегија реформе државне управе 2004. године. За разлику од земаља у окружењу, још увек није усвојена посебна Стратегија развоја система е-управе, нити сам Закон о е-управи. Ако се погледају посебне одредбе које регулишу ову материју, у већини националних закона примећују се велике разлике, као на пример у погледу тога шта представља сигурно чување података, шта је електронски потпис, верификација идентитета уговорних страна (аутентификација) и сл.

14 Н. Вуковић, *Електронско пословање*, ФОН, Београд, 2002.

III Одговорност уговорних страна у појединим фазама закључења Е-уговора

Уобичајено сачињавање једног уговора се састоји од 4 фазе: информисања друге стране о производњи или услугама које се нуде, преговарање, уговарање, закључење уговора, испуњење уговора. До скоро је постојала развијена уговорна пракса и договор између уговорних страна да се прескоче прве две фазе. У међународним трговинским уговорима често је садржана клаузула о начину комуникације између уговорних страна. За давање одређене понуде једна страна може да да целу или делимично претходно дефинисану структуру уговора (адхезиони уговор). Овај модел може да послужи као основ за почетак преговора. Уговарачи могу да се користе и стандардним уговорним клаузулама у моделима уговора.¹⁵

У поступку закључења Е-уговора постоји неколико фаза. У првој фази која није обавезна издвајају се прелиминарни контакти, преговори и предуговор. У обавезној фази постоји понуда и прихват понуде.

Под појмом прелиминарног контакта, подразумева се рекламирање на Интернету – Интернет маркетинг. Прелиминарни контакт код Е-уговора на Интернету има улогу интерактивности на веб страници и то је јединствено место где се добијају подаци потребни за започињање преговора и закључење уговора.

Под појмом предуговора се подразумева Е-уговарање које је углавном базирано на закључењу уговора као што су: формуларни, типски, адхезиони. Уговори се закључују аутоматски, два пута кликнувши на квадратић са постављеним питањем на веб страници. Код ових уговора се исказује потреба за прецизним формулисањем одређених клаузула јер су оне унапред припремљене.

Због брзине и масовности код закључења Е-уговора, потребно је јасно преузимање традиционалних појмова облигационог права, што значи да многи правни институти одређени Законом о облигационим односима могу бити примењени на Е-пословање без потребе посебног законског уређења тј. преузимања законских решења других држава. Међу, већ законом уређених правила се налазе она правила која регулишу питање разлика између понуда и позива да се учини понуда, улоге општих услова уговора, клаузуле за ограничење или ослобођење од одговорности у одређеном случају итд. За Е-уговара од значаја су уговорне одредбе о меродавном праву, начину и моменту закључења уговора, испуњењу и начинима извршења уговорних обавеза, цени валути, начину плаћања, промена општих услова пословања на веб страници или

15 Б. Раденковић, Електронско пословање-стање и перспективе, ФОН, Београд, 2004.

садржина саме веб странице и слично. Код Е-уговора, по правилу сами понуђивачи опредељују начин изјаве за прихват понуде, тј. опредељују софтверску апликацију преко које се изјављује прихват понуде (нпр. два пута кликнувши на квадратић у коме пише да се прихватају услови из понуде) и да сте у целини сагласни са елементима понуде или са обичним давањем налога за плаћање, попунивши све податке повезане са вашом кредитном картицом. То значи да је дат прихват понуде који има конклюдентно дејство. Када се користи веб страница (*world wide web*) за закључење Е-уговора, за поручивање ствари и услуга, треба проверити да ли PIN или *User ID* корисника (идентификација корисника) не намећу неограничену одговорност или искључивање одговорности јаче стране када би требало да дође до потврђивања и примене основних начела облигационог права (равноправност учесника, савесност и поштење, и др.) што само по себи ствара велику правну несигурност.

IV Правна регулатива Е-трговине у Републици Србији

Закон о електронској трговини Републике Србије уређује питање закључења Е-уговора, тако што одређује да Е-уговор може бити закључен електронским путем, тј. у електронској форми, тако да се понуда и прихват понуде могу дати електронским путем. Када се електронска порука, односно електронска форма користи приликом закључења уговора, таквом уговору се не може оспорити пуноважност само због тога што је сачињен у електронској форми.¹⁶

Упоредно правном анализом законских решења у земљама у окружењу долазимо до закључка да закони истог или сличног назива постоје и у њиховим правним системима. У БиХ постоје два закона и то: Закон о електронском потпису и Закон о електронском правном и пословном промету. Тако повезани прописи представљају добар законодавни оквир за увођење електронског пословања. Република Српска има закон истог назива. У Словенији постоји Закон о изменама и допунама закона о електронском пословању и електронском потпису. Доношењем овог закона, Словенија је у правни систем уврстила Директиве о електронској трговини Европског парламента,¹⁷ које нису уврштене у постојећу законодавну регулативу у области заштите потрошача. Нови закон детаљно описује одговорности понуђача информатичких решења, као што су пренос података.

Новине закона о електронској трговини Републике Србије су у одређивању појединих врста уговора на које се његове одредбе не

16 Закон о електронској трговини, чл. 9.

17 Directive 2000/31/EC.

примењују као што су нпр.: уговори којима се врши пренос права својине на непокретности или којима се установљавају друга стварна права на непокретностима; изјаве странака и дугих учесника у поступку за расправљање заоставштине, форму завештања, уговоре о уступању и расподели имовине за живота, уговоре о доживотном издржавању и споразуме у вези са наслеђивањем, као и друге уговоре из области наследног права; уговори о утврђивању имовинских односа између брачних другова, уговори о располагању имовином лица којима је одузета пословна способност, уговори о поклону, као и други правни послови или радње, за које је посебним законом изричито одређена употреба својеручног потписа у документима на папиру или овера својеручног потписа.

Када се као претпоставка пуноважности и настанка уговора захтева потпис лица, сматра се да тај услов задовољава електронска порука потписана квалификованим електронским потписом, у складу са законом којим се уређује електронски потпис.¹⁸ Квалификовани електронски потпис у односу на податке у електронском облику има исто правно дејство и доказну снагу као и својеручни потпис, односно својеручни потпис и печат, у односу на податке у папирном облику.¹⁹

Пружалац услуга дужан је да потенцијалном кориснику услуга, пре закључења уговора о пружању услуга, обезбеди на јасан, разумљив и недвосмислен начин податке и обавештења о: поступку који се примењује код закључивања уговора; уговорним одредбама; општим условима пословања, ако су саставни део уговора; језицима на којима уговор може бити закључен; кодексима понашања у складу са којима поступају пружаоци услуга и како се ти кодекси могу прегледати електронским путем.²⁰ Текст уговора и одредбе општих услова пословања које су саставни део уговора закључених у електронској форми морају бити доступни корисницима услуга на начин који омогућава њихово складиштење, поновно коришћење и репродуковање.²¹ Електронским путем, без одлагања, посебном електронском поруком, пружалац услуга је дужан да потврди пријем електронске поруке која садржи понуду или прихват понуде за закључење уговора.²²

Време закључења уговора у електронској форми је час када понуђач прими електронску поруку која садржи изјаву понуђеног да прихвата понуду. Понуда и прихват понуде, као и друге изјаве воље учињене елек-

18 Закон о електронској трговини, (*Службени гласник РС*, бр. 135/2004; даље у фусно-тама: ЗОЕТ).

19 ЗОЕТ, чл. 10.

20 ЗОЕТ, чл. 12.

21 ЗОЕТ, чл. 13.

22 ЗОЕТ, чл. 14.

тронским путем, сматрају се примљеним када им лице коме су упућене може приступити.

Пружалац услуга који преноси електронске поруке није одговоран за садржај послате поруке и њено упућивање, ако није: иницирао пренос; извршио одабир података или докумената који се преносе; изузео или изменио податке у садржају поруке или докумената; одабрао примаоца преноса. Пренос порука и пружање приступа порукама морају бити обављени на начин који омогућава аутоматско, посредничко и привремено складиштење пренетих порука и у њима садржаних података и морају бити привремено складиштене само у временском периоду који је неопходан за пренос порука.

Пружалац услуга који податке унете од стране корисника услуга преноси посредством комуникационе мреже, није одговоран за аутоматско, посредничко и привремено складиштење које служи само за ефикасније формирање преноса података тражених од стране других корисника услуга под одређеним законским условима, као ни за трајно складиштење података. Пружалац услуга који складишти податке није одговоран за садржај ускладиштеног податка, ако уважава услове за приступ подацима; поступа у складу са правилима за ажурирање података; делује у складу са дозвољеном применом технологија за прикупљање података; уклони или онемогући приступ подацима које је чувао одмах након сазнања да су подаци уклоњени из преноса посредством мреже или је онемогућен приступ до њих, као и када је суд, односно други надлежни орган, наредио њихово уклањање или онемогућавање приступа. Пружалац услуга који складишти податке није одговоран за садржај трајно ускладиштеног податка, ако није знао нити је могао знати за недопуштено деловање корисника услуга или за садржај податка, као и када одмах након сазнања да се ради о недопуштеном деловању или податку уклони или онемогући приступ том податку. Ово правило се не примењује у случајевима када је корисник услуга лице зависно на било који начин од пружаоца услуга (повезана привредна друштва у смислу закона којим се уређује положај привредних друштава).

Значи, пружалац услуга информационог друштва није одговоран за садржај послате поруке, али је дужан да спречи било какву злоупотребу својих ресурса, за коју није одговоран, осим у случају учествовања у таквој злоупотреби. У том смислу прописано је искључење одговорности, привремено чување података, трајније чување података, линкови и обавезна обавештења. Под привременим чувањем података подразумева се чување у сврху уштеде комуникационих ресурса. Такав облик чувања података је привремен из разлога што се подаци којима није нико приступио у одређеном временском интервалу аутоматски бришу. Трајније чување података подразумева чување у сврху њихове репродукције.

V Закључак

На тржишту се, у садашњим условима развијају нове технике уговарања и доказивања, као што су формуларни уговори, општи услови пословања, адхезиони уговори, веб странице понуђача и сл. Развијају се и нови начини закључења уговора, путем електронских порука и применом ИКТ. Прихватају се информатичке технологије у трговини, али аутономија воље уговорних страна је и даље основни принцип уговарања с тим што се код Е-трговине акценат ставља на начин изјављивања воље уговарача. Воља уговарача се тумачи објективно. Треба размислити о новим решењима у погледу опозива понуде, прихвата понуде, релативизације писмене форме и уређењу електронске форме уговора. Електронска трговина није била правно уређена, тако да је дуго представљала извор правне несигурности за учеснике у пословним трансакцијама, што је промењено доношењем Закона о електронској трговини чиме су постављени правни оквири за Е-трговину у складу са законским решењима ЕУ.

Mirjana KNEŽEVIĆ, PhD

Assistant Professor at the Faculty of Economics University of Kragujevac

RESPONSIBILITY FOR REALIZATION OF CONTRACTS SIGNED IN ELECTRONIC FORMAT

Summary

On the market under the current conditions are developed new techniques of contracting and argumentation, like formulary contracts, general conditions of doing business, adhesive contracts, and web pages of the bidder and so on. Also are developed new ways of closing the contract, via emails and ICT. IC technologies are accepted in trade, but the autonomy of will of the contracted parties is still the basic principle of contracting, while on e-trade is accentuated the way of expressing will of the contract parties. Will of contract parties is interpreted in the objective manner. We should think about new solutions regarding withdrawal of the offer, relativization of the written form and arrangement of the electronic format of the contract. Electronic trade was not regulated, so it was for a while the source of legal insecurity for the participants in business transactions, which was changed by enacting the Law on electronic trade which established legal frameworks for e-trade according to the legislative of EU.

Key words: *E-commerce, E-legislative, responsibility of contracting parties, contracting E-contracts.*